

Influensavaksine til barn

Artikkel | Oppdatert 04.09.2023

De fleste barn og unge tåler influensa, men noen kan bli alvorlig syke. Barn og unge i risikogruppen får oftere et alvorlig forløp og anbefales derfor influensavaksine.

Influensa er en vanlig infeksjonssykdom blant barn. De aller fleste barn vil ha møtt flere influensavirus før fylte åtte år – og de aller fleste av disse vil tåle det godt. Influensa kan blant annet føre til alvorlig lungebetennelse og forverring av underliggende sykdommer. Ved alvorlige komplikasjoner av influensa er sykehusinnleggelse nødvendig.

I underkant av 10 prosent av barn i Norge anbefales influensavaksine fordi de har en grunnsykdom som øker risikoen for alvorlig forløp av influensa. Dessverre er vaksinedekningen blant disse barna lav – mindre enn 1 av 10 av dem fikk vaksine i sesongen 2022/23.

Tall fra Norge indikerer at omtrent 1 prosent av norske barn får en influensadiagnose hos fastlegen hver vinter, og man ser omtrent 500 influensarelaterte sykehusinnleggelser blant norske barn hvert år. De fleste av disse barna har ingen kjente risikofaktorer for influensa. Risikoen for et alvorlig forløp er likevel høyere for barn i risikogruppene, som – på tross av at de kun utgjør en liten andel av den norske barnepopulasjonen – står for omtrent en fjerdedel av de influensarelaterte sykehusinnleggelsene blant barn i Norge i vintersesongen.

Barn i risikogruppene anbefales derfor influensavaksine fra 6 måneders alder.

Anbefalingene om influensavaksine til barn er i hovedsak de samme som til befolkningen for øvrig. Risikogruppene for alvorlig influensa er formulert som overordnede kategorier, alt etter hvilke organsystem som er påvirket.

Risikogrupper for alvorlig forløp av influensa

- Kronisk lungesykdom (inkludert astma)
- Hjertesykdom
- Kronisk nevrologisk sykdom eller skade (for eksempel epilepsi)
- Nedsatt immunforsvar som følge av sykdom eller behandling (som for eksempel organtransplanterte, kreft)
- Lever- eller nyresvikt
- Diabetes (spesielt dårlig regulert blodsukkernivå)
- Svært alvorlig fedme
- Annen alvorlig og/eller kronisk sykdom der influensa utgjør en alvorlig helserisiko, etter individuell vurdering av lege (for eksempel barn med medfødte kromosomavvik, genetiske syndromer og sammensatte kromosomavvik)

I tillegg har for tidlig fødte barn økt risiko for sykehusinnleggelse ved influensa.

Risikoen er høyest for barn født før uke 32 i svangerskapet. **Premature barn anbefales årlig influensavaksine fra de er 6 måneder (kronologisk alder) og opp til 5 år.**

I tillegg til disse gruppene anbefales vaksine til de som bor sammen med – eller er tilsvarende nære – immunsupprimerte barn.

Vaksine er det tiltaket som forebygger best

Omtrent 80.000 barn mellom 0 og 17 år i Norge tilhører en eller flere av risikogruppene i listen over. De aller fleste av disse barna har astma eller en annen lungesykdom. I tillegg er det flere tusen barn med hjertesykdom, diabetes og nevrologiske sykdommer som epilepsi.

Ved influensasykdom vil barn med risikotilstander kunne oppleve forverring av sin sykdom, og lettere kunne få følgesykdommer som for eksempel lungebetennelse.

Influensavaksine er det tiltaket som forebygger influensa og følgene av sykdommen best. I sesongen 2022/23 ble imidlertid bare åtte av hundre vaksinert. Barn med

risikotilstander bør få tilbud om vaksine hver høst.

Hvor kan barnet mitt få vaksine?

Vaksinering foregår vanligvis i perioden oktober til desember. Du som foresatt må som regel bestille time for vaksinering av barnet ditt. For å finne ut hvor barnet ditt kan få satt vaksine kan du sjekke kommunes nettsider eller nettsiden til fastlegekontoret deres. Barn som går til sykehus eller spesialist for oppfølging og behandling kan også få vaksine der.

Hva koster vaksinen?

Det kommer an på hvor du bor. Det er opp til kommunene, legekantorene og vaksinasjonsstedene å bestemme prisen. Folkehelseinstituttet har gått bredt ut og gitt beskjed om at det er viktig at de som vaksinerer tilstreber lav pris, slik at alle som bør ha vaksinen har råd til å ta den. Snakk med fastlegen eller sjekk kommunens nettsider for å forhøre deg om pris.

Vaksinering i apotek er ikke en del av influensavaksinasjonsprogrammet, og alle som vaksinerer seg der må betale full pris for vaksine og vaksinering. Dette gjelder også barn i målgruppene.

Hvorfor er det ulikheter i pris?

Det er ingen regulert fast pris for å sette influensavaksine på personer i risikogruppene, og det er dermed opp til kommunene, legekantorene og vaksinasjonsstedene å bestemme totalprisen for vaksine og vaksinering. Selve vaksinen koster rundt 100 kroner fra Folkehelseinstituttet til kommuner og fastleger. Det pasienten betaler utover 100 kroner er dermed vaksinasjonsstedets pris for å vaksinere.

Influensavaksine

Influensavaksiner er vel utprøvde vaksiner, og har vært i bruk i mange år. WHO vurderer hvert år hvilke influensavirus som mest sannsynlig vil sirkulere neste sesong, og anbefaler på den bakgrunn hvilke virus vaksinene bør inneholde. Vaksinene vil

dermed oppdateres hver sesong, og dette er noe av grunnen til at man må ta vaksinen hvert år for å få best mulig beskyttelse. Det tar omkring to uker før vaksinen virker. Barn som likevel får influensa etter vaksinasjon, har mindre risiko for å bli alvorlig syk og sykehusinnleggelse.

» [Samtykkeskjema for foresatte til influensavaksinering av barn og ungdom under 16 år](#)

Influensavaksiner til barn

I Norge finnes to ulike typer influensavaksine som er godkjent for barn - levende svekket nesensprayvaksine og inaktivert injeksjonsvaksine. Inaktivert injeksjonsvaksine er godkjent for barn fra 6 måneder, mens nesensprayvaksinen er godkjent for aldersgruppen 2-17 år. Nesensprayvaksinen bør ikke brukes av barn med alvorlig astma, aktivt pustebesvær, immunsvikt eller åpen nese-gane-spalte. Ingen av vaksinene skal gis ved kjent allergi mot influensavaksine.

For barn i alderen 6 måneder til 9 år, som ikke er vaksinert eller har fått påvist influensasykdom tidligere, anbefales to doser influensavaksine med et intervall på minimum 4 uker, uavhengig av vaksinetype.

Innhold

Injeksjonsvaksinen inneholder biter av influensavirus, i tillegg til sterilt vann, ulike salter og andre hjelpestoffer.

Nesensprayvaksine inneholder levende svekkede influensavirus som er endret slik at de bare kan overleve en kort periode i neseslimhinnen og ikke i resten av kroppen. I tillegg inneholder den sterilt vann, salter, sukker og gelatin.

Effekt

Effekten av influensavaksinen varierer fra år til år, men ligger i gjennomsnitt på cirka 60 prosent. Det vil si at omtrent 6 av 10 vaksinerte er beskyttet mot influensasykdom. Effekten avhenger av egenskaper ved viruset, vaksinen og de som vaksineres. Noen får derfor influensa til tross for vaksine. For disse ser det likevel ut til at vaksinen kan redusere risikoen for alvorlige sykdomsforløp.

I kapittelet "Kunnskapsgrunnlaget for influensavaksinasjon" i Vaksinasjonsveileder for helsepersonell kan man finne en gjennomgang av effekt av influensavaksine:

» [Kunnskapsgrunnlaget for influensavaksinasjon – effekt av influensavaksine](#)

Bivirkninger

Injeksjonsvaksine mot influensa kan gi ømhet, rødhet og hevelse på stikkstedet, samt feber, lett sykdomsfølelse og muskelsmerter. Allergiske reaksjoner eller andre alvorlige bivirkninger forekommer sjelden.

Injeksjonsvaksinen inneholder bare deler av drepte influensavirus og kan derfor ikke gi influensasykdom.

Nesesprayvaksinen til barn kan gi tett eller rennende nese, samt i noen tilfeller hodepine, lett sykdomsfølelse, feber eller muskelsmerter. Denne vaksinen inneholder svekkede virus som bare kan overleve en kort periode i neseslimhinnen. Den vil dermed heller ikke kunne gi influensasykdom.

Du kan også lese mer om sikkerhet ved bruk i kunnskapsgrunnlaget for influensavaksine på nettsidene:

» [Kunnskapsgrunnlaget for influensavaksinasjon – bivirkninger av influensavaksine](#)

Les mer om indikasjon, kontraindikasjoner og praktiske forhold i kapitlet om [influensavaksine i Vaksinasjonsveilederen](#).

Informasjon for privatpersoner

Folkehelseinstituttet skal gi råd til helsetjenesten, kommuner og myndigheter, derfor har vi dessverre ikke kapasitet til svare på spørsmål fra privatpersoner. Du finner mer informasjon om vaksiner og hvilke vaksiner du har tatt på helsenorge.no. Har du likevel behov for å komme i kontakt med oss bruk [kontakt skjema](#) (krever elektronisk ID).

Ansatte i helsetjenesten kan kontakte [FHIs vaksinerådgivning for helsepersonell](#).

Publisert 01.09.2022 | Oppdatert 04.09.2023